Gazeta Krakowska.

Wychodzi codziennie oprócz niedziel i świąt uroczystych w Drukarni Stanisława Gieszkowskiego.

№ 40.

Kwartalnie kosztuje złr. 4 Konw. Mon. miesięcznie złotych sześć.

SOBOTA 19 Lutego 1848 roku.

OBSERWACYE METEOROLOGICZNE.

Dzień godzina		Bar. do 0° R. w miar. paryz.	Stop. ciepła podł. Reau.	Psychometr	Wiatr		Stan Atmosfery	Zjawiska napowietrzne i rożne uwagi.
	6	27 2. 08	−0, 4	1 77	PPn. Wschodni	słaby	Pogoda z Chmurami	
17	2	1. 62	+ 4, 2	2 26	Pł. Zachodni	,,	,,	
	10	3. 19	+ 0, 8	1 85	Zachodni	,,	Pochmurno	

Nro 297 Praes.

Kundmachung

in Betreff des summarischen Verfahrens in Civil-Streitigkeiten bei den k. k. Militär-Gerichten.

Seine k. k. Majestät haben mit allerhöchster Entschließung vom 30 Jänner 1847 für geringfügige Civil-Rechtssachen die Einführung eines summarischen Verfahrens bei sämmtlichen Militär-Gerichten, solche mögen wo immer in den erbländischen Staaten oder außerhalb derselben sich befinden, anzubefehlen, und daher für die Zukunft festzusetzen geruhet:

§. 1.

Rechtsstreitigkeiten über bestimmte Geldsummen, welche ohne Zinsen und andere Nebengebühren den Betrag von Zweihundert Gulden in Conventions-Münze nicht übersteigen, sind bei jedem Militär-Gerichte summarisch zu verhandeln.

§. 2.

Dieselbe Vorschrift gilt für Rechtsstreitigkeiten über andere Gegenstände, wenn der Kläger anstatt derselben eine Geldsumme, welche nach obiger Berechnung Zweihundert Gulden in Conventions-Münze nicht übersteigt, anzunehmen sich ausdrücklich erbietet.

§. 3.

Der Betrag der Schuld wird nach der Summe, auf deren Bezahlung in der Klage das Begehren gestellt ist, berechnet, wenn auch der Kläger oder der Beklagten mehrere sind, oder die verfallenen Beträge fortlaufender Zinsen oder Renten gefordert werden.

§. 4.

Wenn der Kläger einen Theil einer Zweihundert Gulden in Conventions-Münze übersteigenden Capitals-Schuld oder den Ueberschuß fordert, welcher sich aus der Vergleichung mehrerer, beiden Theilen zustehenden Forderungen ergeben soll, so finden die §.§. 1 und 2 gegenwärtiger Verordnung keine Anwendung.

§. 5.

Wechselklagen des bezeichneten minderen Betrages, insofern solche bei Militär-Gerichten vorkommen, sind dem summarischen Verfahren zu unterziehen, auf Streitigkeiten über die Räumung oder Zurückstellung gemiethe-

Nro 297 Praes.

OBWIESZCZENIE

tyczące się summarycznego postępowania w sporach Cywilnych przy C. K. Sądach militarnych.

Jego Cesarsko-Królewska Mość, najwyższém Postanowieniem z dnia 30 Stycznia 1847 r. dla mniejszéj wagi spraw cywilnych, — zaprowadzenie summarycznego postępowania przy wszystkich sądach militarnych, — które bądź to w dziedzicznych krajach Cesarstwa, bądź po za obrębem tychże zajść mogą, rozkazać i na przyszłość stanowczo orzec raczył:

§. 1.

Processa o pewne summy pieniężne, które bez procentów i innych przynależności kwoty dwóchset złotych reńskich w monecie konwencyjnéj nie przenoszą, — przed każdym sądem militarnym summarycznie pertraktować się mają.

§. 2.

Tenże sam przepis rozciąga się do processów względem innych przedmiotów, jeżeli pozywający, zamiast tychże, summę pieniężną, wedle powyższego wyrachowania dwóchset złotych reńskich w monecie konwencyjnéj nieprzechodzącą, przyjąć, wyraźnie się gotowym okaże.

§. 3.

Ilość długu wyrachowaną zostanie wedle summy, któréj zapłacenia żądanie, oznaczone jest w skardze, — chociaż nawet kilku będzie zapozywających i zapozwanych, lub przypadające ilości bieżących procentów albo rent, poszukiwane będą.

§. 4.

Jeżeli zapozywający żąda części długu, kapitału przechodzącego summę dwóchset reńskich w monecie konwencyjnéj, lub przewyżki, którąby się z porównania rozmaitych obu stronom przypadających należytości okazać miała, natenczas §fy 1 i 2 niniejszego postanowienia, miejsca nie mają.

§. 5.

Skargi wexlowe tyczące się wzwyż oznaczonéj mniejszéj kwoty, o ile takowe przychodzą pod rozpoznanie sądów militarnych, kwalifikują się do summarycznego postępowania; lecz co się tyczy spisów o ustąpienie lub zwrot wynajętych albo za-

ter oder gepachteter Gebäude oder Grundstücke aber die §§. 1 und 2 nicht anzuwenden.

§. 6.

Durch Uebereinkommen beider Theile kann jedoch das summarische Verfahren für alle Rechtsstreitigkeiten ohne Unterschied des Gegenstandes und Betrages der Forderung gewählt werden.

§. 7.

Insofern die gegenwärtige Verordnung keine nähere Bestimmung enthält, sind die über das gerichtliche Verfahren ertheilten allgemeinen Vorschriften auch im summarischen Prozesse zu befolgen.

§. 8.

Im summarischen Verfahren steht in der Regel den streitenden Theilen frei, sich eines mit dem stallo agendi bei den Militär-Gerichten versehenen Advokaten oder sonst befugten Vertreters zu bedienen oder nicht. Jeder Theil ist jedoch, wenn es das Gericht ausdrücklich anordnet, in Person vor demselben zu erscheinen schuldig. Auch wird dem Ermessen des Gerichtes überlassen, nach Erforderniß der Umstände die streitenden Theile über Thatsachen in Abwesenheit ihres Advokaten oder Vertreters zu vernehmen. Personen, welche mit mutwilliger Erneuerung bereits verworfener Klagen und Gesuche behelligen, sind gehörig zu belehren; wenn sie aber nicht abstehen, ist das Verfahren dennoch einzuleiten, und sich nach §. 25 dieser Vorschrift zu benehmen.

Sollen streitende Partheien, die nicht im Orte des Gerichtes oder in der Nähe desselben wohnen, in Person eine Äußerung abgeben, so ist ihre Vernehmung durch Ersuchschreiben an ein ihrem Wohnorte näheres Gericht zu bewirken.

§. 9

Personen, die durch wichtige Gründe vor Gericht zu erscheinen gehindert sind, können auch durch Bevollmächtigte, die nicht Advokaten sind, verhandeln. Diese müssen jedoch 24 Jahre alt, männlichen Geschlechtes, von dem Gegenstande des Streites vollständig unterrichtet, und mit schriftlicher Vollmacht versehen sein. Bekannte Winkelschreiber sind nie als Bevollmächtigte zuzulaßen.

§. 10.

Die im Laufe des Processes oder der Exekutionsführung vorkommenden schriftlichen Eingaben der Partheien, wenn sie von dem Bittsteller selbst verfaßt sind, bedürfen der Unterschrift eines Advokaten oder Vertreters nicht, und haben sich die Militär-Gerichte unbeschadet der Bestimmungen des vorhergehenden Paragraphes die wegen Hintanhaltung unbefugter Advokaten, Vertreter und Winkelschreiber bereits bestehenden Vorschriften gegenwärtig zu halten.

§. 11.

Die in gegenwärtiger Verordnung festgesetzten, oder zu Folge derselben von dem Gerichte bestimmten Fristen laufen auch an Feier- und Ferialtagen ununterbrochen fort. Nur wenn der letzte Tag der Frist auf einen Sonn- oder gebotenen Feiertag fallen würde, endigt sie sich mit dem nächstfolgenden Werktage.

§. 12.

Die Klage kann mündlich oder schriftlich angebracht werden. Die Vorschrift vom 13 August 1822 wegen

dzierżawionych budynków lub gruntów, §fy 1 i 2 miejsca nie mają.

§. 6.

Za porozumieniem się atoli obu stron, summaryczne postępowanie, we wszelkich processach bez różnicy przedmiotu i ilości pretensyj, wyborowi onychże zostawione być może.

§. 7.

O ile niniejsze postanowienie, żadnego bliższego przepisu nie obejmuje, — udzielone względnie sądowego postępowania przepisy ogólne, mają być także i w summarycznym processie zachowane.

§. 8.

W summaryczném postępowaniu, wolno jest w ogólności stronom processującym się, adwokata cum stallo agendi, lub innego upoważnionego zastępcy użyć, albo nie. Każda atoli strona, gdy sąd wyraźnie tak postanowi, obowiązana jest stanąć przed tymże osobiście. Niemniéj zostawione jest decyzyi Sądu, wedle potrzeby okoliczności, wybadanie processujących się stron względnie istoty czynu, w nieobecności ich adwokata lub zastępcy. Osoby któreby uporczywie ponawianiem raz odrzuconych skarg i podań naprzykszały się, mają być przyzwoicie poinformowane; — jeżeli jednak przy swojém obstawać będą, sprawę należy wszelako wprowadzić, i z nią wedle §fu 25 niniejszego Postanowienia postąpić.

W razie jeżeli processujące się strony, nie zamieszkałe w miejscu pobytu sądu, lub w blizkości onegoż, obowiązane są osobiście wnioski swoje przedstawić; natenczas odebranie takowych, przez piśmienne wezwanie do najbliższego ich zamieszkania sądu, wyjednane być winno.

§. 9.

Osoby, którym ważne powody przeszkadzają stawić się osobiście przed sądem, mogą działać przez pełnomocników, którzy nie są adwokatami. Ci jednak powinni mieć 24 lat skończonych wieku swego, być płci męzkiéj, względem przedmiotu sporu dokładnie być poinformowani, i w pełnomocnictwo na piśmie opatrzeni. Znani pokątni pisarze (Winkelschreiber), nigdy jako pełnomocnicy, przypuszczeni nie będą.

§. 10.

W ciągu agitującego się processu lub exekucyi, czynione piśmienne podania stron, gdy przez samegoż proszącego zredagowane są, nie wymagają podpisu adwokata lub zastępcy, — i sądy militarne, obowiązane są, bez ubliżenia postanowieniom poprzedzającego paragrafu, trzymać się względem użycia nieuprawomocnionych adwokatów, zastępców i pokątnych pisarzy, obecnie istniejących przepisów.

§. 11.

Przepisane niniejszém postanowieniem lub w skutku tegoż przez sąd naznaczone termina, upływają bez przerwy wraz z świątecznemi i feryjnemi dniami. W takim tylko przypadku, gdy ostatni dzień terminu przypada w niedzielę lub inny dzień świąteczny, takowy kończy się dopiero w następującym po nim, dniu roboczym.

§. 12.

Skarga, może być ustnie lub na piśmie wniesioną. Przepis z dnia 13 Sierpnia 1822 roku tyczą-

Beibringung der Compagnie-Certifikate über fruchtlos versuchten Vergleich in der kroatischen, slavonischen und banatischen Militärgränze vor Annahme der Klage bei Gericht hat fortan zu bestehen, und auch bei den Gränz-Regimentern in Siebenbürgen, insofern dadurch die Real-Gerichtsbarkeit der Provinzial-Behörden nicht beirrt wird, in Wirksamkeit zu treten.

§. 13.

Will der Kläger die Klage mündlich anbringen, so hat das Gericht vor Allem in Ueberlegung zu ziehen, ob der Gerichtsstand gegründet, der Kläger sich selbst zu vertreten fähig, und wenn er im Nammen eines Dritten auftritt, zur Klage berechtiget sei. Ist in diesen Rücksichten die Klage unzuläßig, so muß hierüber dem Kläger mündlich oder auf sein Verlangen durch Decret Belehrung ertheilt, und der Beschluß des Gerichtes im Amts-Protokolle angemerkt werden.

§. 14.

Steht der Einleitung des Prozesses kein Hinderniß entgegen, so hat das Gericht die Klage zu Protokoll zu bringen, dabei dem Kläger zu einer zusammenhängenden und klaren Darstellung der Thatsachen, worauf sich die Forderung gründet, zur Unterstützung seiner Ansprüche mit den nöthigen Beweismitteln, und zu einem der Sache angemessenen, genau bestimmten Begehren die erforderliche Anleitung zu geben.

§. 15.

Findet das Gericht die Klage auffallend ungegründet, so ist darüber dem Kläger angemessene Belehrung zu ertheilen; insofern er sich aber zu freiwilliger Ablassung vom Prozesse nicht bewegen läßt, die Einleitung des Verfahrens nie zu verweigern.

§. 16.

Ueber die Klage ist eine Tagsatzung anzuordnen und dem Bescheide ausdrücklich beizufügen, daß bei derselben summarisch zu verhandeln sein werde. Der Kläger ist dazu durch Einhändigung eines Vorladungszettels, der Beklagte durch Zustellung einer Abschrift des Protokolls über die Klage vorzuladen. Wenn es die Beschaffenheit der Klage fordert, ist der Kläger anzuweisen, Abschriften der darin angeführten Urkunden zur Zustellung an den Beklagten zu überreichen.

§. 17.

Ist die Klage schriftlich überreicht worden, so hat das Gericht entweder sogleich eine Tagsatzung zur summarischen Verhandlung der Hauptsache anzuordnen, oder wenn dagegen nach den §§. 13, 14 und 15 Bedenken eintreten sollten, vorher noch den Kläger allein zu Protokoll zu vernehmen.

§. 18.

Erscheint bei der Tagsatzung der Beklagte nicht, so hat das Gericht die in der Klage angeführten Thatsachen, soweit dieselben durch die von dem Kläger vorgelegten Beweismittel nicht widerlegt werden, für wahr zu halten, und über die unter dieser Voraussetzung dem Kläger nach den Gesetzen zustehende Forderung durch Urtheil zu entscheiden. Erscheint der Kläger nicht, so wird der Beklagte über den Gegenstand der Klage vernommen, seinen Angaben über Thatsachen, sofern die vorliegenden Beweismittel dieselben nicht widerlegen, Glauben beizumessen,

cy się złożenia kompanicznych certyfikatów, świadczących bezskuteczne usiłowanie przyjścia do zgody, na granicy wojskowéj Kroacyi, Slawonii i Banatu, przed przyjęciem skargi do sądu, zostaje nadal w swojéj mocy i takowy również przy pułkach nagranicznych Siedmiogrodu, o ile przez to realna jurisdykcya władz prowincyonalnych w błąd wprowadzoną nie będzie, zaprowadzonym być ma.

§. 13.

Jeżeli zaskarżający, skargę swoją ustnie chce wnieść, natenczas sąd przedewszystkiém winien wziąść na uwagę, czy jest właściwą instancyą, — czy skarżący zdolnym jest stawać sam za siebie, — a jeżeli w imieniu trzeciego występuje, czy do wnoszenia skargi uprawniony. Jeżeli pod temi względami skarga jest niedopuszczalną, natenczas skarżącemu należy ustne, lub na żądanie jego, przez dekret na piśmie udzielić objaśnienie, i decyzyą sądu w protokóle urzędowym zanotować.

§. 14.

Jeżeli rozpoczęciu processu nie stoi nic na przeszkodzie, — Sąd zaciągnie sprawę do protokułu, przyczém skarżycielowi, dla możności zwięzłego i jasnego przedstawienia istoty czynów na których swoje żądanie zasadza, dla poparcia swoich pretensyj potrzebnemi środkami udowodnienia, i odpowiedniego rzeczy, dokładnie oznaczonego domagania się, odpowiednią udzieli informacyą.

§. 15.

Jeżeli Sąd znajdzie skargę widocznie bezzasadną, — udzieli skarżącemu się stósownego w téj mierze pouczenia; — jeżeli jednak tenże, do dobrowolnego odstąpienia od processu nakłonić się dać nie chce, wprowadzenie Sprawy, w żadnym razie nie odmówi.

§. 16.

Sąd po przyjęciu skargi, — zarządzi posiedzenie, i w decyzyi swojéj wyraźnie zapowie, że na takowém posiedzeniu summarycznie działać będzie Skarżący wręczeniem sobie piśmiennego zapozwu, zaskarżony zaś doręczeniem w odpisie protokółu wniesionéj skargi, przed Sąd wezwani być mają. Jeżeli rodzaj skargi tego wymaga, należy Skarżącego uprzedzić, aby kopije powołanych w tejże dokumentów, zaskarżonemu doręczył.

§. 17.

Jeżeli skarga na piśmie zaniesioną została, — natenczas Sąd, albo natychmiast zarządzi posiedzenie celem summarycznego postępowania co do głównego jéj przedmiotu, lub gdyby przeciw takowéj, wedle artykułów 13, 14 i 15 wątpliwość jaka zachodziła, poprzednio jeszcze Skarżącego protokólarnie wybada.

§. 18.

Jeżeli na posiedzenie nie stawi się zaskarżony, wtedy Sąd, przytoczone istoty czynu w skardze, o ile takowym złożone przez skarżącego środki udowodnienia, nie sprzeciwiają się, za prawdziwe uważać, i względem pretensyi skarżącego pod takowém przypuszczeniem zawyrokować ma. Jeżeli zaś nie stawi się Skarżyciel, natenczas zaskarżony, wybadanym zostanie względem przedmiotu skargi, — podaniom jego względem istoty czynów, o ile przedłożone dowody, takowym nie są przeciwne, będzie

und nach dieser Grundlage über das Recht des Klägers erkannt.

§. 19.

In beiden Fällen kann derjenige, welcher ohne alles eigene Verschulden die Tagsatzung versäumt hat, sein Ausbleiben rechtfertigen, und um Aufhebung des Urtheiles und neue Verhandlung über die Klage, ansuchen. Er hat aber auch im Falle der Bewilligung dieses Begehrens seinem Gegner alle durch Verabsäumung der Tagsatzung verursachten Kosten zu ersetzen. Das Gesuch kann mündlich oder schriftlich, jedoch nur binnen einer Frist von acht Tagen angebracht werden, welche von dem Tage zu berechnen ist, an welchem das Hinderniß, bei der Tagsatzung zu erscheinen, aufgehört hat, und ist nach Vernehmung des anderen Theiles durch Bescheid zu erledigen. Bei der über das Gesuch angeordneten Tagsatzung ist im Falle der Bewilligung desselben so gleich die Hauptsache zu verhandeln. Eine offenbar zu spät angebrachte Rechtfertigung des Ausbleibens ist von Amtswegen zu verwerfen.

§. 20.

Wird um Aufhebung der Folgen des Ausbleibens vor dem Tage der Zustellung des Urtheils über die Hauptsache angesucht, so ist bis zur Erledigung dieses Gesuches die Ausfertigung und Zustellung des Erkenntnißes zu verschieben. Durch ein am Tage der Zustellung des Urtheiles oder später angebrachtes Gesuch wird die Exekution des Erkenntnißes nicht aufgehalten.

§. 21.

Erscheint als Beklagter eine Person, die sich selbst zu vertreten unfähig, oder über den Gegenstand der Klage zu verhandeln nicht berechtiget ist; so ist die Tagsatzung zu erstrecken, und die Vorladung des Beklagten mit den zur Einleitung eines gesetzmäßigen Verfahrens gehörigen Aufträgen zu erneuern.

§. 22.

Außer diesem Falle darf eine Erstreckung der Tagsatzung nur dann bewilliget werden, wenn der unverzüglichen zweckmäßigen Verhandlung ein unüberwindliches Hinderniß entgegensteht, oder beide Theile durch eigenhändig unterzeichnete schriftliche oder in Person vor Gericht abgegebene Erklärung darum ansuchen, oder auf gleiche Art im Falle des Ausbleibens des einen Theiles dessen Gegner auf die Erstreckung selbst anträgt. Findet das Gericht eine mündlich oder schriftlich angesuchte Erstreckung unzuläßig, so hat dasselbe sogleich die Verhandlung der Hauptsache vorzunehmen oder wenn der um die Erstrekung ansuchende Theil nicht erschienen ist, nach Vorschrift des §. 18 über die Klage durch Urtheil zu entscheiden. Wer zu einer Tagsatzung die erforderlichen Urkunden nicht mitbringt, oder auf andere Art die Tagsatzung vereitelt, hat seinem Gegner die dadurch verursachten Kosten zu ersetzen.

§. 23.

Bei der zur Verhandlung der Hauptsache angeordneten Tagsatzung soll das Gericht vor Allem über den Gegenstand und die Veranlassung des Streites durch Vernehmung des Verklagten nähere Aufklärung zu erhalten suchen; sodann, wenn die Forderung des Klägers in ihrem vollen Betrage von dem Beklagten für richtig anerkannt wird, durch Urtheil auf Bezalung erkennen; im entgegengesetzten Falle aber einen Vergleich versuchen. Sollte nur der Streit über eine einzelne Thatsache die

dana wiara, i podług téj zasady, względem praw Skarżyciela, nastąpi orzeczenie.

§. 19.

W obu powyższych wypadkach, — ten kto nie z własnéj winy, zaniechał stawić się na posiedzenie, może swoje niestawiennictwo usprawiedliwić, i o zniesienie wyroku i o nową pertraktacyą skargi dopraszać się. Ma jednak w razie przychylenia się Sądu do swéj prośby, przeciwnikowi swemu wszelkie koszta przez pertraktacyją posiedzenia zrządzone, wynagrodzić. Prośba może być ustnie lub na piśmie, jednakże tylko w terminie dni ośmiu zaniesioną, który liczy się od dnia, w którym przeszkoda do stawienia się w Sądzie ustała, i po wysłuchaniu drugiéj strony, przez decyzyą sądu, ma być załatwioną. Na posiedzeniu w skutku podania zarządzoném, w razie zezwolenia tegoż, główna część sprawy, ma być zaraz wzięta pod rozpoznanie. Widocznie za późno zaniesione usprawiedliwienie niestawiennictwa, z urzędu jest odrzucalne.

§. 20.

Jeżeli o zniesienie skutków niestawiennictwa, przed dniem wręczenia wyroku w głównéj części sprawy zajdzie podanie, natenczas aż do załatwienia onegoż, wygotowanie i wręczenie decyzyi ma być zawieszone. Przez zaniesione podanie w dniu wręczenia wyroku, lub późniéj, wykonanie onegóż nie może być wstrzymane.

§. 21.

Jeżeli jako strona zapozwana, staje przed Sądem osoba, która sama siebie zastąpić nie jest zdolna, lub względem przedmiotu skargi działać nie jest uprawomocnioną, — natenczas posiedzenie ma być przedłużone, i przypozwanie oskarżonego z potrzebnemi do wprowadzenia prawnego postępowania zleceniami, ponowione.

§. 22.

Oprócz powyższego przypadku, przedłużenie posiedzenia, wtenczas tylko dozwolone być może, gdy niezwłocznemu stósownemu postępowaniu, nieprzełamana trudność staje na przeszkodzie, — gdy obie strony, przez podpisaną własnorecznie piśmienną lub osobiście przed Sądem złożoną deklaracyą, dopraszają się o to, albo gdy w takimże samym sposobie na przypadek nie stawienia się jednéj strony, przeciwnik téjże wnosi sam o takowe przedłużenie. W razie jeżeli Sąd ustnie lub piśmienne żądane przedłużenie znajduje niedopuszczalném, ma natychmiast do pertraktacyi głównéj części sprawy przystąpić, lub gdy strona prosząca o przedłużenie posiedzenia, nie stawiła się; podług przepisu artykułu 18, względnie skargi zawyrokować. Kto potrzebnych dokumentów na posiedzenie ze sobą nie przynosi, — lub też innym sposobem posiedzenie udaremnia, winien jest swemu przeciwnikowi poniesione ztąd koszta wynagrodzić.

§. 23.

Na zarządzoném posiedzeniu do pertraktacyi głównéj części sprawy, winien Sąd przedewszystkiem, względnie przedmiotu i powodu sporu, przez wybadanie zaskarżonego, starać się bliższe objaśnienia osiągnąć, poczém, gdy pretensya skarżyciela, w zupełnéj całości swojéj przez zaskarżonego za rzetelną uznana jest, — wyrokiem zasądzić jéj wypłatę; w przeciwnym zaś wypadku, spróbować nakłonienia stron do zgody. Gdyby zaś tylko spór o poje-

Ausgleichung hindern, so kann von dem Gerichte ein bedingter Vergleich vorgeschlagen werden, wodurch der Ausgang der Sache von dem Erfolge einer durch beiderseitiges Einverständniß festgesetzten Beweisführung abhängig wird.

§. 24.

Kommt kein Vergleich zu Stande, so ist dieses in dem Protokolle zu bemerken, und sogleich über den Gegenstand mündlich zu verhandeln. Wollen die Partheien von dem summarischen Verfahren keinen Gebrauch machen, so steht es ihnen frei, sich auf das schriftliche Verfahren zu vereinigen. Die Erklärung hierüber muß jedoch von denselben in der Regel vor Gericht persönlich abgegeben werden; nur wenn sie wegen Abwesenheit von dem Orte, wo dieses seinen Sitz hat, oder aus einem andern Grunde zu erscheinen verhindert wären, kann sich das Gericht mit einem eigenhändig gefertigten schriftlichen Gesuche derselben begnügen; das schriftliche Verfahren aber ist nur dann zu bewilligen, wenn im Gerichts-Orte oder dessen Nähe befugte Vertreter bestehen, und die Parteien ausdrüklich erklären, von diesem sich die Satzschriften verfaßen lassen zu wollen, worauf die Behörden zu achten haben.

§. 25.

Bei der mündlichen Verhandlung hat das Gericht, die streitenden Theile mögen sich eines Advokaten bedienen oder nicht, von Amtswegen für ein regelmäßiges Verfahren zu sorgen, und beide Theile zu genauen, der Wahrheit getreuen Angaben über die entscheidenden Thatumstände und zu Benützung der erforderlichen Beweismittel aufzufordern. Jeder Theil ist zu einer bestimmten und klaren Aeußerung über die von seinem Gegner angeführten Thatsachen und über die Echtheit der zum Beweise derselben beigebrachten Urkunden anzuweisen, und mit den Folgen der Verweigerung einer deutlichen Erklärung bekannt zu machen.

Der Rechte unkündige Personen sind nöthigenfalls über die Grundsäze des gerichtlichen Verfahrens über die Beweislast und die Art der Beweisführung zu belehren. Die Verhandlung ist so zu leiten, daß der Gegenstand des Streites von beiden Seiten vollkommen erörtert, aller Zeitverlust mit offenbar nicht zur Sache dienlichen oder bereits vorgekommenen Bemerkungen und Angaben vermieden, Einrede, Replik und Duplik in gehöriger Ordnung zu Protokoll gebracht, und damit wo möglich der Proceß geschloßen werde. Weitere Außerungen und Gegenäußerungen dürfen nur, so weit es zur Aufklärung über streitige Thatsachen nöthig ist, zugelassen werden. Der Beklagte hat alle Einwendungen und Beweismittel in der Einrede, der Kläger alles zur Widerlegung der Einrede Dienliche in der Replik anzubringen.

Jedem Theile muß jedoch bis zum Schluße der Verhandlung gestattet werden, früher aus Versehen übergangene Beweismittel nachzuholen. Auch hat das Gericht, selbst wenn es erst nach geschloßener Verhandlung wahrnimmt, daß dieselbe in was immer für einer Beziehung unvollständig geblieben sei, die wahrgenommenen Mängel vor der Entscheidung durch wiederholte Vorladung und Vernehmung der Parteien zu verbessern.

§. 25.

Besondere Verhandlungen über den Gerichtsstand oder über einen Rückerlag der Klage finden nicht Statt. Zeigt

dyneą okoliczność pogodzeniu ich przeszkadzał, natenczas może im Sąd warunkową zgodę zaproponować, przez co rezultat sprawy, od wypadku przez wzajemne porozumienie się stron, ustanowionego pokładania dowodów, zależeć będzie.

§. 24.

Jeżeli do żadnéj ugody nie przyjdzie, należy to, w protokóle zanotować, i natychmiast do ustnéj pertraktacyi przystąpić. Nie zechcą strony z summarycznego postępowania korzystać, więc wolno im na piśmienną pertraktacyą się zgodzić. Deklaracya atoli w tym względzie, powinna zwykle przez obie strony osobiście Sądowi być złożoną; i tylko gdy z powodu nieznajdowania się w miejscu odbywającego się Sądu, lub z jakiego innego powodu osobiście stawić się nie byłyby w stanie, może Sąd na własnoręcznem piśmiennem podaniu tychże poprzestać;—piśmienna atoli pertraktacyja wtedy tylko dozwoloną być może, gdy w miejscu odbywania się Sądu, lub w blizkości onegoż, prawomocni znajdują się zastępcy, i strony oświadczają wyraźnie, że sobie życzą mieć przez tychże zredagowane podawcze pisma, na co Władze należny wzgląd mieć będą.

§. 25.

Przy ustnéj pertraktacyi, winien Sąd bez względu czy processujące się strony, użyją adwokatów albo nie, z urzędu swego czuwać nad regularnem postępowaniem, i obie strony do dokładnych z prawdą zgodnych podań, względem stanowczych okoliczności i do użycia wymagalnych środków udowodnienia, wezwać. Każda strona, powinna sobie mieć nakazane, stanowcze i jasne oświadczenie się względem przywiedzionych okoliczności i ważności, na poparcie tychże wniesionych dokumentów, i ze skutkami opierania się daniu wyraźnego objaśnienia, być obznajmioną.

Osoby nieobeznane z prawem, powinny być w razie potrzeby, względem zasad postępowania sądowego, tudzież ważności dowodów i sposobu dowodzenia, poinformowanemi. Postępowaniem sądowem należy tak kierować, ażeby przedmiot sporu, przez obie strony dokładnie był roztrząśniętym; wszelkiéj straty czasu, widocznie do rzeczy nieprzydatnemi, i raz już czynionemi wnioskami i podaniami unikać,— przymówienia się stron, repliki i dupliki przyzwoitym porządkiem do protokółu zaciągać, ażeby tym sposobem ile możności process dał się do końca doprowadzić. Dalsze wnioski i przeciw-wnioski, mogą tylko o tyle być dopuszczone, o ile do objaśnienia spornych okoliczności są przydatne. Oskarżony powinien wszelkie zarzuty i środki udowodnienia w przymówieniu się swojem, skarżyciel zaś, wszystko co do odparcia przymówienia się służy, w replice swéj przytoczyć.

Każdéj stronie atoli, aż do zamknięcia pertraktacyi, powinno być dozwolone, przynosić jeszcze dowody, które poprzedniem niedopilnowaniem się pominęła. — A nawet samże Sąd, jeżeli dopiero po zamknięciu pertraktacyi postrzeże, iż takowe pod jakim kolwiek bądź względem, niedopełnione zostały, winien dostrzeżone niedokładności, przed rozstrzygnieniem sprawy, przez ponowione zawezwanie i wybadanie strony, poprawić.

§. 26.

Szczególne pertraktacye o właściwość Sądu lub odrzucenie skargi, miejsca nie mają. Jeżeli w cią-

sich im Laufe des Prozesses die Incompetenz des Gerichtes, so ist das Verfahren sogleich durch Bescheid mit Anführung des Grundes einzustellen. Außer diesem Falle werden Streitigkeiten über den Gerichtstand oder den Rükerlag mit der Hauptsache zugleich verhandelt und entschieden.

§. 27.

Jeder Theil ist schuldig, von ihm angeführte Urkunden seinem Gegner auf Verlangen bei der zur Verhandlung über die Klage angeordneten Tagsatzung in Original vorzuweisen, und wenn die Echtheit derselben bestritten wird (§. 29,) die Originale den Prozeß-Akten beizulegen. Wird Eines oder das Andere verweigert, so dürfen die Urkunden der Entscheidung nicht zum Grunde gelegt werden.

§. 28.

Die Echtheit einer Urkunde kann bestritten werden, wenn auch die gerichtliche Recognition nicht angesucht worden ist.

§. 29.

Die Erklärung eines streitenden Theiles über die Echtheit der von seinem Gegner angeführten Urkunde ist mit der Verhandlung der Hauptsache zu verbinden. Hat derjenige, gegen welchen eine Urkunde angeführt worden ist, nicht im rechtlichen Verfahren am gehörigen Orte ausdrücklich erklärt, daß das Original unrecht, oder die beigebrachte Abschrift unrichtig sei; so ist das Original für echt, und die Abschrift für richtig zu halten.

§. 30.

Befinden sich Originale der angeführten Urkunden, oder zur Vergleichung der Handschriften nöthige Akten-Stücke in Verwahrung des Gerichts oder einer andern öffentlichen Behörde; so hat sich das Gericht von Amtswegen für die Herbeischaffung derselben zur Recognition oder zum Gebrauche bei Entscheidung des Prozesses zu verwenden. In Ansehung der Recognition der Handelsbücher sind die darüber ertheilten besondern Vorschriften zu beobachten.

§. 31.

Beruft sich ein Theil auf Zeugen, so sind entweder die Thatsachen, worüber sie vernommen werden sollen, in dem Protokolle über die Verhandlung bestimmt zu bezeichnen, oder eigene Weis-Artikel den Akten beizulegen.

§. 32.

Werden Eide angeboten oder aufgetragen, so sind die Personen, welche sie ablegen sollen, insofern darüber ein Zweifel stattfinden kann, namentlich zu bezeichnen. Derjenige, welchem ein Eid aufgetragen wird, ist zu einer bestimmten Erklärung darüber aufzufordern, ob er ihn ablegen oder zurükschieben wolle.

§. 33.

Von den streitenden Theilen oder ihren Sachwaltern abgefaßte Entwürfe zu Protokollen über Prozeß Verhandlungen dürfen von dem Gerichte nie angenommen oder benutzt werden.

§. 34.

Kann nach geschloßenem Verfahren sogleich entweder unbedingt oder durch Zulassung eines Eides entschieden

gu processu okaże się niewłaściwość Sądu, natenczas dalsze postępowanie, przez decyzyą tegoż, z przytoczeniem powodów, ma być od razu wstrzymane. Wyjąwszy ten wypadek, spory o niewłaściwość sądu, lub odrzucenie, mają być razem z główną sprawę pertraktowane i rozstrzygane.

§. 27.

Każds strona winną jest, przywiedzione przez siebie dokumenta, przeciwnikowi swemu na jego żądanie, podczas zarządzonego do pertraktacyi skargi posiedzenia sądu, w oryginałach okazać, a jeżeli prawdziwość takowych zaprzeczoną będzie, natenczas (odnośnie do §fu 29) oryginały do aktu processowego dołączyć. Gdyby zaś jedno lub drugie uległo odmówieniu, natenczas dokumenta, nie będą służyć za podstawę do roztrzygnienia processu.

§. 28.

Prawdziwość dokumentu, zaprzeczoną być może, chociażby nawet o rekognicyą sądową nie było uczynionego podania.

§. 29.

Oświadczenie się zaprzeczającéj strony względem prawdziwości, przywiedzionego od przeciwnika dokumentu, winno być z pertraktacyą głównéj sprawy połączone. Jeżeli ten, przeciw któremu dokument został przywiedziony, nie na właściwéj drodze postępowania i nie w przyzwoitém miejscu wyraźnie oświadczył, że oryginał nie jest prawdziwy, lub przełożona kopia nie jest rzetelną; — natenczas oryginał za prawdziwy, a kopia za rzetelną; uważane być mają.

§, 30.

Jeżeli oryginały powołanych dokumentów, lub do konfrontacyi rękopismów potrzebne papiery urzędowe w archiwum sądowém lub w aktach innéj Władzy publicznéj znajdują się, natenczas Sąd w drodze urzędowéj, dostarczenia sobie takowych, do rekognicyi lub do użycia przy rozstrzygnieniu processu zarządać ma. Względem rekognicyi ksiąg handlowych, wydane szczególne w téj mierze przepisy zostają w swojéj mocy.

§ 31

Jeżeli która strona odwołuje się do świadków, to albo istota czynu względem któréj mają zostać badani, powinna w protokóle pertraktacyjnym stanowczo być oznaczoną, lub właściwe objaśniające punkta, do akt przyłączone.

§. 32.

Jeżeli przysięgi zaofiarowane lub nakazane zostaną, natenczas osoby które mają wykonywać takowe, o ile w tym względzie wątpliwość jaka zachodzić może, mają być z imienia i nazwiska wskazane. Ten któremu przysięga nakazaną zostanie, powinien być w téj mierze do stanowczego oświadczenia się wezwany, czy ją wykonać chce, albo się od niéj wymówić?

§. 33.

Sporządzone wnioski do protokółów, bądź przez processujące się strony, bądź przez ich pełnomocników, względem pertraktacyi processu, nie mogą być nigdy przez Sądy przyjmowane, ani użytek z nich czyniony.

§. 34.

Jeżeli po skończonem postępowaniu sądowém, odrazu, bezwarunkowo, albo przez dopuszczenie

werden, so ist ein Urtheil auszufertigen und beiden Theilen zuzustellen. Mit dem Urtheile zugleich sind dem Sachfälligen, oder wenn kein Theil in der Hauptsache ganz obgesiegt hat, beiden Theilen die Entscheidungsgründe einzuhändigen.

§. 35.

Auf den Schäzungs- oder Erfüllungs-Eid kann erkannt werden, obgleich die streitenden Theile sich nicht dazu erboten hätten.

§. 36.

Ob ein Eid zurükgeschoben, oder ein Eid, dessen Zurükschiebung unzuläßig ist, aufgetragen werden könne, bleibt dem Ermessen des Gerichtes überlassen.

In keinem Falle findet eine Zurükschiebung statt, wenn sie nicht schon bei Verhandlung der Hauptsache erfolgt ist. Wäre darüber im Prozesse keine ausdrükliche und rechtsgiltige Erklärung abgegeben worden, so hat das Gericht nur auf den Eid desjenigen Theiles, welchem derselbe aufgetragen worden ist, zu erkennen. Ist der Eid durch eine rechtsgiltige Erklärung ausdrüklich zurückgeschoben worden, so darf nur auf den zurückgeschobenen Eid erkannt, und nur, wenn das Gericht die Zurükschiebung unzuläßig fände, demjenigen Theil, welchem der Eid aufgetragen worden ist, die Ablegung desselben gestatten werden.

§. 37.

Der angebliche Aussteller einer Urkunde, der die Echtheit seiner Schrift oder Unterschrift oder seines Handzeichens bestreitet, muß auf Verlangen seines Gegners verurtheilt werden, ohne den Beisaz: seines Wissens und Erinners zu schwören, daß die Urkunde weder von ihm selbst, noch mit seiner Beistimmung von einem Dritten geschrieben oder unterschrieben worden sei. Dieser Eid kann nicht zurükgeschoben werden. Ist der streitende Theil, welcher eine gegen ihn angeführte Urkunde für unecht erklärt, nicht der angebliche Aussteller, so kann von ihm selbst dann, wenn er als Curator oder gesetzlicher Vertreter im Namen eines andern Prozeß führt, der Eid gefordert werden, daß er die Urkunde nach seinem besten Wissen für unecht halte. Für die Zurückschiebung dieses Eides gelten die in dem §. 36 ertheilten Vorschriften.

§. 38.

Wer einen ihm aufgetragenen Eid ablehnen, oder die Ablegung eines Eides durch seinen Gegner hindern will, hat die dazu dienlichen Beweismittel bei Verhandlung der Hauptsache beizubringen. Nach geschloßenem Verfahren findet Gewissens Vertretung oder Gegenbeweis nicht mehr Statt.

§. 39.

Findet das Gericht einen Zeugenbeweis nöthig, so hat dasselbe nach geschloßenem Verfahren die Zeugen durch Bescheid zur Abhörung sogleich vorzuladen. Den streitenden Theilen soll die Vorladung bekannt gemacht und gestattet werden, der Beeidung der Zeugen beizuwohnen. In Rücksicht der unter fremder Gerichtsbarkeit stehenden Zeugen ist das erforderliche Ersuchschreiben sogleich auszufertigen.

przysięgi, sprawa rozstrzygnioną być może;—natenczas wyrok zredagowanym i obu stronom wręczony być powinien. Łącznie z wyrokiem ma być przegrywającéj stronie, lub jeżeli z nich żadna co do głównéj sprawy zupełnie niewygrała, — obu stronom, — powody jéj rozstrzygnienia, doręczone być mają.

§. 35.

Przysięga na wartość rzeczy lub dopełnienie dowodów, może być za potrzebną uznana, chociażby processujące się strony, do tego się nie ofiarowały.

§. 36.

Czy przysięga odmówiona, lub czy przysięga, któréj odmówienie nie jest dopuszczalne, mogą być nakazane, - wyrozumiałości sądu jest zostawione.

W żadnym przypadku odmówienie przysięgi miejsca nie ma, jeżeli takowe podczas pertraktacyi głównéj sprawy nie nastąpiło. Jeżeliby o tém w processie żadne wyraźne i prawomocne oświadczenie się nie nastąpiło, natenczas winien Sąd, tylko na zasadzie przysięgi téj strony processującéj się, któréj takowa była nakazaną, wyrokować. Jeżeli zaś przysięga przez prawomocne oświadczenie wyraźnie była odmówiona, wtedy tylko na zasadzie odmówionéj przysięgi wyrokowane być może, — i tylko, gdyby sąd odmówienie takowe niedopuszczalném być znajdował, stronie téj, któréj przysięga nakazaną była, onejże wykonanie winno być przyznane.

§. 37.

Domniemany wystawiciel dokumentu, który prawdziwości swojego pisma, podpisu lub odręcznego znaku zaprzecza, na żądanie swojego przeciwnika, winien być skazany, ażeby bez przydatku: swojéj wiedzy i przypomnienia złożył przysięgę, jako dokument ani przez niego samego, ani téż z jego przyzwoleniem, przez trzecią osobę ułożony lub podpisany został. Przysięga ta, nie może być odmówioną. Jeżeli processująca się strona, która przywiedziony przeciwko sobie dokument za nierzetelny uznaje, nie jest sama tym domniemanym onegoż wystawicielem, wtedy od niéj, nawet wtenczas, kiedy jako kurator lub prawomocny zastępca w imieniu innego prowadzi process, przysięga zażądaną być może: - jako dokument ten, wedle swego najdokładniejszego wiedzenia za nieprawdziwy poczytuje. Za uchyleniem téj przysięgi, przepisy w §. 36 wydane, są obowięzującemi.

§. 38.

Kto od nakazanéj sobie przysięgi uchylić się, lub wykonaniu onejże przez swego przeciwnika przeszkodzić chce, powinien służące ku temu środki udowodnienia, przy pertraktacyi głównéj sprawy przedstawić. Po zamkniętém postępowaniu, ani pośrednictwo sumienia, ani też przeciwdowód, miejsca już nie mają.

§. 39.

Jeżeli Sąd znajduje potrzebę dowodu ze świadków, w takim razie, po zamknięciu postępowania, winien przez decyzyą swoją onychże do wybadania zawezwać. O zawezwaniu tém powinny być strony processujące się uwiadomione, i zostawiona im wolność assystowania przysiędze świadków. Co się tyczy świadków zostających pod obcą jurisdykcyą, należy wygotować od razu stósowne wezwanie piśmienne.

§. 40.

Das Gericht soll von den streitenden Theilen übergebene zwekmäßige Weis-Artikel und Fragstüke benuzen; überflüßige, dunkle oder unvollständige Artikel und Fragen weglassen, erläutern, ergänzen oder durch andere ersezen; wenn keine Artikel und Fragstüke überreicht worden sind, die Fragen an die Zeugen selbst entwerfen, und überhaupt das Verhör so leiten, daß von dem Zeugen die ihm mögliche bestimmte und klare Auskunft über die streitigen Thatsachen gegeben, nöthigenfalls die Glaubwürdigkeit seiner Aussagen gehörig ins Licht gesetzt werde. Sind die Zeugen einem anderem Gerichte unterworfen, so muß in dem Ersuchschreiben um Abhörung derselben die erfolgte Einleitung des summarischen Verfahrens bemerkt, und über den Gegenstand des Zeugenbeweises die nöthige Aufklärung gegeben werden.

§. 41.

Beweisschriften oder Beweiseinreden werden nicht zugelassen. Nach beendigten Zeugenverhören wird sogleich das Urtheil geschöpft, und mit demselben zugleich dem Sachfälligen, oder wenn kein Theil in der Hauptsache ganz obgesiegt hat, beiden Theilen nebst den Entscheidungs-Gründen eine Abschrift der Zeugen-Aussagen zugestellt.

§. 42.

Findet das Gericht den Beweis durch Kunstverständige zuzulassen, so hat es seinen Beschluß beiden Theilen durch Bescheid mit Bezeichnung des Gegenstandes der Beweisführung zu eröffnen, und sie zugleich zur Vernehmung über die Wahl der Kunstverständigen vorzuladen, sodann aber, wenn die streitenden Theile nicht erscheinen, oder sich über einen zweckmäßigen Vorschlag nicht vereinigen, die Kunstverständigen nach eigenem Gutbefinden zu benennen, und den Augenschein sogleich vorzunehmen.

Die Vorschrift des §. 41 gilt auch für den Beweis durch Kunstverständige.

§. 43.

Wie vielen Glauben die Vergleichung der Handschriften verdiene, ist nach Beschaffenheit der Umstände zu beurtheilen. Die Vergleichung der Handschriften ist in der Regel von dem Gerichte selbst vorzunehmen. In zweifelhaften Fällen bleibt demselben zwar überlassen, auch das Gutachten von Kunstverständigen einzuholen und bei der Entscheidung zu benützen.

Wird dieses aber nothwendig, so sind die Kunstverständigen sogleich von Amtswegen zu bestimmen, und ohne Zuziehung der Partheien zu vernehmen; nur die Vorschrift des §. 41. ist auch in diesen Falle zu beobachten.

§. 44.

Gegen ein im summarischen Verfahren ergangenes Urtheil kann die Appellation mündlich oder schriftlich, jedoch nur binnen acht Tagen nach Zustellung desselben angemeldet werden. Beschwerden sind mit der Appellations-Anmeldung zugleich zu überreichen, oder zu Protokoll zu geben. Abgesonderte, später überreichte Beschwerden werden nicht angenommen, und Appellations-Einreden nicht zugelassen.

§. 40.

Sąd zbowiązany jest, z podawanych stósownych objaśniających punktów i kwestyi od stron processujących się korzystać: — zbyteczne, ciemne, lub niedokładne punkta i kwestye opuszczać, objaśniać, dopełniać, albo innemi zastępować, jeżeli żaden punkt ani kwestyja nie były dostarczone, — pytania świadkom sam nadawać i w ogolności tak kierować badaniem, ażeby przez świadka możebna, dokładna i jasna wiadomość względem istoty czynów w sporze będących daną mu być mogła, i w razie potrzeby wiarogodność zeznań onegoż, dostatecznie wyświecona została. Jeżeli świadkowie innemu podlegają Sądowi, natenczas w piśmie wzywającém o przesłuchanie tychże, powinno być zaszłe już w prowadzenie summarycznego postępowania objęte, i względem przedmiotu do udowodnienia przez świadków, potrzebne objaśnienia udzielone.

§. 41.

Dowodzące pisma lub dowodzące przymówienia się, dopuszczane nie będą. Po ukończonych przesłuchaniach świadków, natychmiast ma być wyrok ułożony, i wraz z tymże przegrywającéj stronie, lub kiedy żadna z nich w głównéj sprawie zupełnie nie wygrywa, obu stronom, obok wyrażenia powodów zapadłéj decyzyi, odpis zeznania świadków doręczony.

§. 42.

Jeżeli Sąd znajduje dopuszczalnym dowód ze znawców, natenczas postanowienie swoje, obu stronom, przez decyzyą, z oznaczeniem przedmiotu udowodnienia objawić, i zarazem oneż dla wysłuchania względem wyboru znawców zawezwać; w razie atoli, gdy processujące strony nie stawią się, lub względem stósownéj propozycyi nie mogą się pogodzić, natenczas Sąd znawców wedle własnego przekonania powołać, i rozpoznanie natychmiast przedsięwziąść ma.

Przepis 41 §fu, rozciąga się także i na dowody przez znawców.

§. 43.

Jak dalece może zasługiwać na wiarę porównywanie rękopismów, z natury okoliczności osądzić należy. Porównywanie rękopismów, powinno być w ogólności przez samże Sąd przedsiębrane. W przypadkach wątpliwych, zostawia się wprawdzie temuż Sądowi, zasięgnienie zdania znawców i z takowego przy rozstrzygnieniu użytkować.

Jeżeli to zaś okaże się potrzebném, natenczas znawcy powinni od razu w drodze urzędowéj być wyznaczeni, i bez przywołania stron wybadani; — przepis tylko 41 §fu ma także w tym przypadku miany być na uwadze.

§. 44.

Przeciw wyrokowi z summarycznego postępowania zapadłemu, może być appellacya ustna albo piśmienna, jednak tylko w przeciągu ośmiu dni od wręczenia onegoż oznajmioną. Uciążliwości wraz z oznajmieniem appellacyi, powinny być podane lub do protokółu wniesione. Oddzielne, późniéj już wnoszone uciążliwości, nie przyjmowane, i appellacyjne przymówienia się, dopuszczane nie będą.